

עין משפט
גור מוצה

סו א מ"י פ"ו מהל' טעם
הל' ג' טעם ח"מ פ"י
קט"ג ספ"ג א'
סו ב מ"י פ"ו מהל' טעם
טעם טעם ספ"ג ב'
סו ג מ"י פ"ו מהל' טעם
מכירה ל' טעם טעם
ח"מ פ"ו מהל' טעם
ע ה מ"י פ"ו מהל' טעם
טעם טעם ספ"ג ג'
עא ז ח"מ טעם טעם
טעם ספ"ג ד'
עב ז מ"י פ"ו מהל' טעם
ממון ל' ח פתג טעם
טו טעם ח"מ פ"ו מהל' טעם
ע ז מ"י פ"ו מהל' טעם
מכירה ל' טעם טעם
מחל' טעם טעם טעם
מחל' טעם טעם ל' ח
טעם טעם ח"מ פ"ו מהל' טעם
ע ה מ"י פ"ו מהל' טעם
מכירה ל' טעם טעם
השגת זמ"ח מהל' טעם
הללג טעם טעם טעם
ע ז מ"י פ"ו מהל' טעם
מכירה ל' טעם טעם
ע ז מ"י פ"ו מהל' טעם
טעם טעם טעם

המוכר פירות פרק ששי בבא בתרא

נותן לו שתי אמות לתוכה. לפי ספרים דגרוי ואמה יש לפרש
ב' אמות לתוכה היינו להרכיב אמת המים שהיא רחבה
שתי אמות ומה שהיא קרובה אמה משום דעומקה אמה:
ואמה מכאן ואמה מכאן ב' אמה לא היו יוגרא דניגרא
משמע בהמקבל (ב"מ דף
ק"ו) דבעינן ד' אמות ועוד דהכא קאמר
למ"ד נטועין ולמ"ד וזענן והתם פ"ה
לאין זורעין אותן אלא יוגרא היינו יאור
כדפ"ה לעיל בפ"ק קמ"ה (דף י"ג וס"ג)
וגדול יותר שכל בני הנקעה משקין
ממנו שדות וזרין ארבע אמות:
שבוע מינה דלא עביד איניש
דינא לאנפשיה. לפי זה
במסנ נקט צנמין שהיה עוברת
דך הרבים תוך שדה ונתן להם
כו' דאפילו נטלו לו במסנ נמי כיון
דלא עביד איניש דינא לנפשיה:
כגון

מסורת הש"ס
(א) לעיל פ"ו ב' כ"ו ס"ג.
(ב) ר"ק ס"ג (ד) וס"ג וס"ג.
(ג) טעם טעם טעם טעם טעם
(ד) פ"ו ס"ג טעם טעם טעם טעם
(ה) פ"ו ס"ג טעם טעם טעם טעם
(ו) ח"מ פ"ו מהל' טעם טעם טעם
(ז) ח"מ פ"ו מהל' טעם טעם טעם
(ח) ח"מ פ"ו מהל' טעם טעם טעם
(ט) ח"מ פ"ו מהל' טעם טעם טעם
(י) ח"מ פ"ו מהל' טעם טעם טעם

הנהגות הב"ח

(א) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ב) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ג) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ד) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ה) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ו) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ז) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ח) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(ט) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג
(י) ר"ש ב' ד"ה ס"ג ד' ק"ג

לעני רש"י

פורקיא ספיקא.
קלשון.

מוסף רש"י

לינקוט פורא וליחוב. יקח
מקל יבש מן דרך האלון
דלא דלא הוא. דלא דלא
מה שנתן מן חלמץ חילוף
מעלה ה' וביק' ח"ה. דרך
עקלתון. ללא דלא הוא
(טעם).

רבינו גרשום

ש"ס כלו אגפיים מתקן
משהו: ש"ס נטלה. מבני
הדרי: נתן להם דרך
אחרת מן הצד מה שנתן
נתן. ודילפינן חן ואינו
יכול לחזור בו: ושלו לא
הגיע. כלומר אותו דרך
שורה לקנות לא הגיעו לפי
שהוא יכול ליתן ולחזור
לכל בני הדין ואינן
ש"ס כפינו אבל אין אחר
יכול להתלוף ולמכור חלק
של אותו אישנו בשנינו:
אמאי לא הגיעו. האולי
שנתן להם דרך שהוא יפה
כמו האשון: לינקוט פורא
והיה. כלומר יקח ספצי
כיוו ויבש באותו דרך
שקנה וכל מי שירצה לעבור
במה שקנה יבש וימכורו:
מירא מצי למיעבר הכי
שימ לא עביד איניש דינא
לנפשיה. כלומר אין אדם
רשאי לעשות דין לעצמו
מן האחרים אפי' במקום
שיש לו הפסד כמו כאן
שיש לו הפסד דמה שנתן
נתן ושלו לא הגיעו.
וחיובתא למאן דמוקים
ברבא קמא דאית דיתא ליה
דרכא וליבא פסידא. דלא
עביד איניש דינא לנפשיה
אפי' הכי פסידא דלא הליכא
דרכא פסידא בגון האבא
דדריס איניש בשדורא ודריא
עביד איניש דינא לנפשיה
וליקנט פורא וליחוב: אמר
רב וביד לעולם במקום
דרכא פסידא עביד איניש
דינא לנפשיה והכא טעמא
מאי (לאו) מירא פסידא
ברבא קמא דאית דיתא ליה

משום חסד אשמו. אבל השתא דליתו יכול לשאוב בלא בעל הבית
לא יכנס לשם עד שיבא בע"כ. אבל משום גניבה שלא יגנוב חפצו
של בע"כ לא יחשיב שהאשה משמרת את הבית: **מתני'** מי שיש
לו גינה כו'. כגון יורשים או שותפין שחלקו ונתמנה חילוף לפנימי
למת לו דרך בצמנע שדה: **וכנס**
כשעה כו'. דכיון שהוא עושה לו
היוק גדול שעינר בצמנע שדה
הדבר ידוע שלא נתמנה לו כריזה
אלא במה שנתן לו הרבה: **סגרין.**
לקנות מירקות גינתו: **ולא יכנס**
מפוסה לשדה אחרת. כלומר לא
יכנס במזכה למחלה כשאין לרך
לו הגינה כלום אלא ליכנס לך
עליה לשדה אחרת שלו כפי
אם לרכו דמי להכנסת חגרין שזה
החילוף לא שעמד לו דרך אלא לתקן
גינתו (ל) לקנות פירותיה אבל למדי
דליתו זרין הגינה לא שעמד לו:
והחילוף **זורע אם הדרך.** דכיון
דבצמנע שדה הוא אף סהדי דלא
מחל לו הדרך מכל וכל שלא יוכל
לזרוע לשם: **מן סדו.** אינו נפסד
כל כך דכיון דמדעת שניהן הוא אף
סהדי דמסתמא מחל לו אם כל הדרך
לגמרי לית מייחד להליכה ולא
לזרעה: וזה **אין רשאים לזרעה.**
דכיון דמן הזד היא לגמרי ייחודה
להלון גרידא: **גב' אמה הסיס.**
גדולה כדי להשקות בית השלמן אי
מוכר לך קרין ליתן לו שתי אמות
ברובת שאם קרין היא פסור בקרקע
ורמינה עד שתי אמות כדי שיבא
לכאן מים הרבה שזה שיעור להשקות
בית השלמן וגם נתון לו אמה מן השדה
מכאן ואמה מכאן משני גדומיו כדי
לתקן מאותה קרקע אגפיה של אמת
המים אם יכול. לינשא אחרינה אמה בית השלמן אינו מוכר לך נתון לו שתי אמות לתוכה של שדה לתקן אגפיה אמה מכאן ואמה מכאן. בשם
רבינו יעקב כד יקר ועיקר: **אמה בים הסילון.** ואיכא דלמרי קילון ולהשקות בהמות ורחימא בגדים וכלים הוא ואין גדול כל כך
ונומן לו אמה אחת לתוכה להרכיב עד אמה. ל"א נתון לו אמה אחת לשפתו לתוכה של קרקע מוכר כגון חצי אמה מכאן וחצי אמה
מכאן ועיקר: **שכל שדה זורעה.** דלמי לממני' דלא שעמד לו ילקח עפר מכאן אם יעטרך לא הפסידו לגמרי דמה מלרען: **ל"א**
נוטעין. דליתו מתקלף האגפיים ששטרס עממיקים הרבה ואין מוסיקין אף שפחו אבל הזרעים מתפשטים מיד בתוך השלשה וממלחין
הקרקע מלמעלה בשפתו: **שכלו אגפיה.** שפלו: **מאופה שדה.** הסמוכה לה: **אלא כאופה שדה.** חוקק (י) שנתפזר העפר של אגפיה לתוך
אומה שדה אילן וילין: **וליתא ליה.** בעל השדה מייך אשפולו לזרען שגברו המים ושטפו אגפיהן: **אלא אמר רב ספא.** מרין
ואיתא הכי שעל מנת כן כו' דקתם מוכר אמת המים גמר ואקנה ליה עפר שדה לתקן אגפיה כשיכלו דמיהיקן ביצא לו עפר אם לא
מאותה שדה ואע"פ שנתן לו כבר אמה מכאן ואמה מכאן לאגפיה דלמחין לעיל כיון דכלו להו מתקני ערין מעפר השדה. מיהו להכי
הניו לו מה שנתן לו מתחלה אמה מכאן ואמה מכאן לאגפיה דאין לו לבעל השדה לעשות שם שום תשמיש שיקלף האגפיים אלא נעיעה
או זרעה אבל כיון או כל דבר שמכבד אין לו רשות לנשות שם אבל מן האמה ולפניו יעשה בתוך שלו מה שירצה: **מתני'** מי שהיה
דרך הרבים עוכרם בתוך שדהו. שהחזיקו לעבור שם מעולם או ע"י בעל השדה שנתן להם מתחלה את הדרך: **מה שנתן נתן שלו.**
שטל עכשיו לא הגיעו והרי יש להם שני דרכים ועם מפרש בגמ': **דרך היסוד.** הנותן לחבירו דרך בתוך שדהו לך ליתן לו ד'
אמות כרוחם עגלה: י"ו **אמה.** במס' שבת (דף ט"ג וט"ד) נפקא לן מעגלתא דמשכן: **דרך המלך אין לה שיעור.** כדמפרש בגמ' (ק) שחלק
פורק במים וגדר מלפניו לעשות לו דרך ולא יטעו ימין ושמאל. ובספרי בפרשת המלך (שפטים י"ט) נפקא לן מקראי. ונראה צעיר דמדכחז לבגלי רוס
לכבו מלחיו (דברים י) קדרים גדלוהו משל אחיו כדדרשינן נמי (הוריות דף ע"ג.) והכהן הגדול מחייו (ויקרא כא): **דרך הקבר.** כשנושאים המת לקברו: **אין לו**
שיעור. תקנת חכמים היא משום יקרא דשכחי כדלמרינן בגמרא (ק) ואמרינן בכמוות (דף י"ג.) דלריכס ללוותו הרבה בני אדם שיחזיקו מלא כל
הדרך מנוולא עד סירכא. ונראה צעיר דהא אין לו שיעור דמת לא חמיר כדרך המלך שפרן בנינו להפסיד ממון אחרים אלא להלך
על גבי תבואה ולא יטעו ימין ושמאל. א"כ צמור דרך הקבר לחבירו לכת דרך שדהו מיירי דמסתמא אין לו שיעור אלא כל מלוי המת
יעברו שם ועיקר: **המעמד.** בגמרא (ק) מפרש: **דייני לטורי.** לא אחפרש: **ביום ארבעה קבין.** כרובו לא ולמד מספחים בחצר המשכן
דיוי מזה על חמשים נמלא בית סאה חמשים על חמשים והסאה ששה קבין נמלא בית ארבעת קבין שלש ושלשים אמות ושני טפחים
רוחב על ג' אורך וכרובי מ' אמות וד' טפחים וג' אלבעות (א) ומעט יותר: **גב' אמאי שלו לא בעינו.** כלומר למה לא תקיפו לו
חכמים שיהא לו רשות למה להן דרך מן הזד בעל כרחן אשרי אין מפסדין כלום דכגון זה כופין על מדה סדוס והלכך יהא הדרך שלהן
קניו לו לגמרי שאם ירצו לעבור בהא דרך שלקה לעצמו והוא אינו יכול להעמיד רבים בדין: **לינקוט פורא.** מקל או רחם שקורין
פורק"א וליחוב בהואו דרך להכות את כל מי שירצה לעבור ולעביד דינא לנפשיה ממחר דלית ליה פסידא במה שעובדין בתוך
שדהו. והמקשה סגד דכיון דקתני מה שנתן נתן בדין עשה מה שעשה ודרכם קניו לו והאי דקתני לא הגיעו היינו משום דרגילין בני
רשות הרבים לעבור בכאן והוא לא יוכל למנען דלא עביד איניש דינא לנפשיה: **שם דלא עביד כו'.** בתמיה ואין קיימת לן בבגה קמא
בהמניח (כ) דכילי עלמא סגרי עביד איניש דינא לנפשיה במקום דאיכא פסידא: **גזירה שפא יתן כו'.** כלומר לעולם עביד איניש דינא
לנפשיה אבל הכא מן הדין אנו אומרים דשלו לא הגיעו שך תקנו חכמים דלא ליהיו דרייה אפילו היכא דנתן להם דרך ישר
כשלהן דיימנין דלתי למיתב להו דרך עקלתון והם לא יתנו אל לבם דקדריא דשומתי לא חממתי ולא קרייה (ועל כ"ד) והשו חכמים
לתקנתא דרביס טובא. ולקמיה (ק) פריך אס כן אומרי מה שנתן נתן דכיון דלא עשה ולא כלום מקח טעיה הוא וחיובו דרך שלו: **רב**
משרשיא משמיה דרבא אמר. היכא דנתן להם דרך ישר אמרינן שלו הגיעו ולינקוט פורא וליחוב דלא גזרינן שפא יתן להם דרך
עקלתון אבל הכא במאי עסקינן שהדבר ידוע שנתן להם דרך עקלתון ולכן לא הגיעו וגם שלו הפסיד דמפרש לקמן:
רב